

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KSO/2008/216

BETREFT: verplichte aankoop van vak- of werkkledij

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 6 oktober 2008 en 7 november 2008

1.2 Verzoeker

coördinerend directeur

1.3 Betrokken school

/

1.4 CZB

Bij emailbericht van 6 oktober 2008 stuurt verzoeker zijn vraag aan het secretariaat van de Commissie Zorgvuldig Bestuur. Op 7 november 2008 ontvangt de Commissie Zorgvuldig Bestuur een bijkomende vraag van verzoeker. Bij emailbericht van 10 november 2008 wordt verzoeker er van op de hoogte gesteld dat zijn vragen op de eerstvolgende zitting voor advies aan de commissie zullen voorgelegd worden.

2 INHOUD VAN DE VRAAG

Leerlingen van hotel- en bakkerijscholen zijn verplicht om vakkledij/werkkledij te dragen. Omwille van de specificiteit van de opleiding en de uniformiteit worden de leerlingen verplicht om de kledij op school aan te kopen. Verzoeker stelt zich de vraag of dit mag en of vakkledij op dat vlak gelijkgeschakeld wordt met uniformen. Verder vraagt verzoeker of scholen, omwille van de uniformiteit, één bepaalde handelszaak mogen aanduiden indien scholen de ouders zelf met de aanschaf belasten.

Ter zitting licht de vraagsteller nog toe dat met het verplicht opleggen van de kledij de uniformiteit (bv. van kleur, snit ..) wordt beoogd en kan toegezien worden op de samenstelling van de kledij, wat belangrijk is in het kader van brandveiligheid.

3 STANDPUNTEN VERWERENDE PARTIJ

/

4 ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 8 december 2008, 13.15 uur. De vraag werd in voortzetting behandeld op de zitting van 19 januari 2009.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Jean Dujardin en Bengt Verbeeck, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

coördinerend directeur.

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5 ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek.

Art. V.11: Een inrichtende macht kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met haar onderwijsopdracht.

Art. V.13: In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de inrichtende machten de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de ouders of aan de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, dan wel aan de meerderjarige leerling meegedeeld.

* Decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

Art. 17. De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, leerlingen en ouders een communicatie- en informatieplicht over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Art. 21. De inrichtende macht overlegt met de schoolraad over:

1° het opstellen of wijzigen van

a) het schoolreglement;

b) de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de regeling inzake de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend, voor zover deze regelingen niet zijn opgenomen in het schoolreglement;

....

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het

secundair onderwijs.

5.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving

5.3. Advies

5.3.1 Algemeen

De onderwijsregelgeving bepaalt dat een inrichtende macht handelsactiviteiten mag verrichten voor zover dit geen daden van koophandel zijn. Een daad van koophandel is in essentie gericht op persoonlijke verrijking. Een school kan dus geen handelsactiviteiten verrichten ter verrijking van natuurlijke personen die al dan niet als personeelslid bij het onderwijs zijn betrokken. Een school kan wel activiteiten ontwikkelen die een beperkt vermogensvoordeel nastreven ter bekostiging van haar werking. Indien de handelsactiviteiten niet bijdragen tot de realisatie van de onderwijsopdracht, dan moeten ze alleszins een ondergeschikt karakter hebben en moeten verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht van de school.

De school kan, nog los van een eventueel beperkt winstoogmerk, ook beslissen om met betrekking tot specifieke opleidingen een beperkte handelsactiviteit in te richten. Dit vraagt een passende verantwoording vanuit een goede organisatie van dat onderwijs. Deze activiteiten zullen passen in de normale dienstverlening aan de leerlingen of in de afwerking van het leerprogramma.

5.3.2 Verkoop van vak- of werkkledij

In het kader van de organisatie van bepaalde opleidingen zoals een hotelschool kan een schoolbestuur de leerlingen verplichten vak- of werkkledij aan te schaffen. Omwille van de gelijkvormigheid en de veiligheid (in dit geval speciaal de brandveiligheid) kan de school voorschrijven aan welke vereisten van kwaliteit en vormgeving de kledij moet beantwoorden. De Commissie ziet drie mogelijke werkwijzen om de verkoop te organiseren.

Vooreerst kan de school de vereiste specificaties waaraan de kledij moet beantwoorden, ter beschikking stellen van alle kandidaat-verkopers. Zij kan in dat geval geen exclusief verkooprecht aan een bepaalde firma toekennen. De Commissie ziet niet vanuit welk rechtmatig belang de school in dat geval een dergelijke eenzijdige beperking van de mededinging en van de vrije keuze van de leerlingen/ouders zou verantwoorden.

De school kan ook oordelen dat deze formule van vrije verkoop onvoldoende waarborgen biedt dat de vereisten vooral met betrekking tot de veiligheid altijd worden nageleefd en efficiënt kunnen worden gecontroleerd. Zij kan daarom de verkoop strikter regelen door de verkoop zelf te organiseren of door die uit te besteden.

Het verkopen van vak- of werkkledij is een handelsactiviteit. De school kan ondergeschikt aan de doelstelling van een goede organisatie van de betrokken opleiding beslissen om de werkkledij zelf te verkopen en de ouders/leerlingen verplichten om deze kledij in de school aan te kopen.

De school moet bij de keuze voor een leverancier van de producten de toepasselijke regelgeving met betrekking tot de aanbestedingen naleven. De prijs die de school aan de

ouders/leerlingen aanreken, moet te verantwoorden zijn vanuit de door de school te maken kosten.

De school kan nog van oordeel zijn dat de verkoop van vakkledij voor haar een te grote belasting zou zijn en die verkoop uitbesteden aan een of meer firma's. Dit kan enkel wanneer de publieke aanbesteding voor de levering van de kledij de voorwaarden bevat waaronder de leverancier namens de school ook met de verkoop zal worden belast. Het toekennen van een exclusief verkooprecht zal een essentieel onderdeel zijn van de aanbesteding.

Het is evident dat het principe van de vak- of werkkledij en de prijs daarvan ter sprake komt in de schoolraad en dat de prijs terug te vinden is in de bijdrageregeling. In de schoolraad zal de inrichtende macht motiveren waarom een strikte reglementering ter zake wordt voorgesteld. De geldende regelgeving met betrekking tot de aanbestedingen moet waarborgen dat de overeenkomst die tussen de school en de betrokken firma of firma's gesloten wordt, tot een verantwoorde prijs leidt en in correcte concurrentiële verhoudingen tot stand komt.

5.3.3 De Commissie komt tot volgend advies:

Het verkopen van vak- of werkkledij voor specifieke opleidingen is een aanvaardbare handelsactiviteit. Een hotelschool kan met het oog op de uniformiteit, de veiligheid en het toezicht daarop vak- of werkkledij die aan welbepaalde normen beantwoordt verplicht opleggen en verplichten om die op school aan te kopen. De school moet dan zelf de geldende bepalingen met betrekking tot aanbestedingen naleven. De aan de leerlingen aangerekende prijs moet vanuit de door de school gemaakte kosten te verantwoorden zijn. Indien de school niet zelf de kledij verkoopt moet zij de specificaties waaraan die moet voldoen voor alle kandidaat-verkopers ter beschikking stellen. Zij kan geen exclusief verkooprecht aan een bepaalde firma toekennen, tenzij dit exclusief verkooprecht integraal onderdeel uitmaakt van de aanbesteding voor het leveren van de kledij.

Brussel, 19 januari 2009

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter